



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyně JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **F. P.**
bytem B. 241/62, X B.
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, 140 96 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2018, č. j. X, ve věci přestupku
takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil usnesení (dále jen „usnesení“) Celního úřadu pro Olomoucký kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 28. 8. 2018, č. j. X.
- 2. Celní úřad usnesením nevyhověl žádosti žalobce, aby odpor do příkazu celního úřadu ze dne 22. 2. 2018, č. j. X, podaný F. C., s. r. o., uznal za úkon, učiněný ve prospěch žalobce jinou osobou než zástupcem, jako úkon učiněný zástupcem.
- 3. Žalovaný změnil usnesení celního úřadu tak, že ve výroku za slovy „se nevyhovuje“ umístil tečku a 3. odstavec výroku usnesení vypustil. Třetí odstavec usnesení zněl: „neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

společnost F. C., s. r. o., se sídlem S. n. 327/14, X P. 1, IČ X, nebyla v okamžiku podání odporu jinou osobou, ale zástupcem účastníka řízení“.

4. Žalobce se dopustil dvou přestupků podle § 42a odst. 2 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném ke dni spáchání přestupků, a celní úřad mu uložil pokutu ve výši 10 000 Kč (užil vozidlo v systému časového zpoplatnění, aniž by byl uhrazen časový poplatek).
5. **Žalobce v žalobě** uvedl, že proti příkazu celního úřadu podala F. C., s. r. o. (dále „zmocněnec“), včas odpor, jehož součástí byla nepodepsaná plná moc. Celní úřad vyzval žalobce i zmocněnce k doplnění plné moci a ti ji nedoplnili ve stanovené desetidenní lhůtě, ale až po jejím uplynutí. Přílohou podepsané plné moci byla žádost podle § 34 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „správní řád“), aby odpor byl uznán jako úkon učiněný zmocněncem žalobce.
6. Žalobce splnil obě zákonné podmínky pro vyhovění, žádosti – podal ji a jejím vyhověním nemohla vzniknout újma jinému účastníkovi řízení. Žalobce byl jediným účastníkem řízení. Správní orgány užíly správní uvážení a zamítly žádost z důvodu, že zmocněnec žalobce se údajně dopouští v jiných řízeních obstrukcí (což není zákonné kritérium) a že zmocnění vzniká okamžikem, kdy je plná moc uplatněna u správního orgánu. I tento důvod je v rozporu se zákonem. K závěru o obstrukčním jednání zmocněnce neměl a neuvedl žalovaný žádné podklady rozhodnutí. Rozhodnutí bylo pro žalobce překvapivé. Podle žalobce je irrelevantní, jestli se o jeho zmocněnci hovoří v judikatuře. V daném řízení k žádné obstrukci nedošlo.
7. Zmocněnci žalobce se nepodařilo po vydání výzvy k doplnění plné moci se žalobcem spojit, protože se žalobce nacházel v zahraničí; podepsanou plnou moc žalobce dodal ihned po svém návratu zmocněnci a celnímu úřadu.
8. Dále žalobce namítal, že žalovaný porušil § 15 odst. 4 správního řádu tím, že mu těsně před doručením rozhodnutí o odvolání sdělil jméno oprávněné úřední osoby, i když žalobce toto žádal již v odvolání. Žalobce tak neměl prostor pro případné vznesení námítky podjatosti, a proto tak učinil až v žalobě. Oprávněná úřední osoba je proti zástupci žalobce zaujatá, což žalobce navrhoval provést analýzou všech rozhodnutí vydaných oprávněnou úřední osobou v případě, že se rozhodnutí týkalo osoby zastoupené F. C., s. r. o. Oprávněná úřední osoba se pozdním sdělením svého jména snažila žalobci znemožnit podání námítky podjatosti.
9. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že žalobce nejdříve ve správním řízení tvrdil, že zmocněnce má od 3. 3. 2018 a na výzvu k doložení plné moci nereagoval. Poté tvrdil, shodně jako v žalobě, že má zmocněnce od 29. 3. 2018 a předložil řádnou plnou moc. Žalovaný bral v úvahu, zda žádost žalobce podle § 34 odst. 4 správního řádu nemá za cíl dosažení uplynutí lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek a zneužití práva na zastoupení.
10. Není třeba dokazovat skutečnosti, které lze snadno zjistit na internetu, například to, že zmocněnec žalobce často zastupuje účastníky řízení o přestupcích v dopravě a používá především procesní obstrukce, což je notorieta. Žalovaný tyto skutečnosti čerpal z judikatury a zmocněnci jsou známy, stejně jako žalobci, kterého se od udělení zmocnění týkaly. Seznamovat žalobce se skutečnostmi obecně známými by bylo v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti podle správního řádu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

11. Podle žalovaného nešlo o překvapivé rozhodnutí, nešlo o obrat v řízení, který by žalobce neočekával. Žalovaný neprováděl žádné důkazy a ztotožnil se s celním úřadem v jeho závěrech.
12. Žalovaný spatřoval v jednání žalobce snahu o zneužití práva na zastoupení. Žalobce podal odpor bez elektronického podpisu, o pět dní později ho doplnil. Doplnování plné moci a různá data jejího udělení svědčí spíše o účelovosti a prodlužování řízení ze strany žalobce. Sám žalobce v žalobě uznal, že činnost zmocněnce spočívá také v obstrukcích. Proto není žalovanému zřejmé, proč se ohrazuje proti tomu, co je o něm uvedeno na Wikipedii a v rozsudcích Nejvyššího správního soudu.
13. Ke krátkému času mezi sdělením oprávněné úřední osoby a doručením rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobce námitku podjatosti mohl podat a nic mu v tom nebránilo, byla to otázka několika minut, jak se shodně vyjádřil žalobce v žalobě o sdělení jména oprávněné úřední osoby. Námitkou podjatosti není prostý nesouhlas žalobce s rozhodnutím. Žalovaný žalobci nijak nebrání v tom, aby provedl analýzu všech rozhodnutí týkajících se zmocněnce.
14. **Žalobce v replice** opakoval, že důvodem pro vadné podání odporu byla skutečnost, že byl v zahraničí. Žalovaný úvahy o obstrukcích žalobce neuvedl v napadeném rozhodnutí. Bylo by velice riskantní podat odpor opožděně a spoléhat na to, jestli správní orgány uznají úkon podle § 34 odst. 4 správního řádu. Uvedené jednání žalobce nemá obstrukční potenciál.
15. Podle žalobce není obecně známou skutečností, že zmocněnec je znám svými obstrukčními postupy. Žalobci toto známo není. I kdyby tato skutečnost byla známa několika málo úředníkům, které to zajímá, nenaplnuje neurčitý právní pojem obecně známé skutečnosti. Názor žalovaného, že obecně známou skutečností je informace uvedená na Wikipedii, odporuje judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudku ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011-58, nebo ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 58/2015-31). Obsah internetové stránky se v čase může měnit.
16. Překvapivost rozhodnutí o odvolání spočívala ve změně odůvodnění, ke které se žalobce nemohl vyjádřit, což je v rozporu s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu (žalobci vznikla újma) a právem na spravedlivý proces (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2456/13). Žalovaný navíc nesprávně změnil jen odůvodnění, nikoli výrok usnesení celního úřadu.
17. Žalobci nebylo zneužití práva prokázáno. Podle žalobce mu nelze klást k tíži jednání zmocněnce v jiném řízení. Tři dny pro podání námítky podjatosti nejsou pro žalobce dostačující. Žalovaný měl sdělit jméno oprávněné úřední osoby ve třicetidenní, nebo spíše kratší lhůtě, protože jde o jednoduchý úkon.
18. Žalovaný k replice žalobce dodal, že k porušení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu nemohlo dojít, protože žalobci nebyla v řízení uložena žádná povinnost.
19. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

20. Soud zjistil z doručky, že příkaz celního úřadu byl doručen žalobci dne 27. 2. 2018 a žalobce podal odpor dne 2. 3. 2018 a dne 7. 3. 2018. Zmocněnkyní byla F. C., s. r. o. Celní úřad vyzval žalobce a zástupce k doplnění podání o podpis v desetidenní lhůtě, která skončila dne 24. 3. 2018 a žalobce podání nedoplnil.
 21. V žádosti ze dne 29. 3. 2018 zmocněnec žalobce požádal o uznání odporu jako úkonu podle § 34 odst. 4 správního řádu, tj. i když byl podaný jinou osobou, aby ho celní úřad uznal jako podaný žalobcem, resp. jeho zmocněncem. Podle žalobce podmínky § 34 odst. 4 správního řádu byly splněny, protože žalobce podal tuto žádost a v řízení nejsou jiní účastníci.
 22. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
 23. Soud předesílá, že podle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2017, č. j. 4 As 23/2017-32, a ze dne 15. 9. 2016, č. j. 3 As 248/2015-22, usnesení podle § 34 odst. 4 správního řádu lze v této věci podřadit pod rozhodnutí, která lze považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., kdy následné rozhodnutí o odvolání podléhá soudnímu přezkumu v řízení o žalobě a nevztahuje se na něj tzv. kompetenční výluka dle § 70 s. ř. s. Ve věci celní úřad ani žalovaný již nebudou vydávat meritorní rozhodnutí, proti kterému by žalobce mohl podat správní žalobu a v ní namítat nezákonnost tohoto usnesení. Vůči žalobci se tedy jedná o konečné rozhodnutí, které má dopad do jeho práv.
 24. Obdobným případem jako je posuzovaný se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 2. 2020, č. j. 10 As 384/2019-37. Zdejší soud neměl v daném případě důvod se od vyslovených názorů odchýlit, z hlediska skutkového a právního je situace shodná.
 25. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl:
 26. *S tím souvisí též druhý komplex námitek. NSS zdůrazňuje, že správní orgány vykonávaly diskreční pravomoc (správní uvážení).... Podle § 34 odst. 4 věty první správního řádu správní orgán může uznat úkony učiněné ve prospěch účastníka jinou osobou než zástupcem za úkony učiněné zástupcem, jestliže o to účastník požádá a nemůže-li vzniknout újma jinému účastníkovi. Dvě podmínky (žádost účastníka a absence újmy jinému účastníkovi) určují meze správního uvážení. Pokud tyto podmínky dány nejsou (tedy není tu žádost anebo může-li jinému účastníkovi vzniknout újma), správní orgán nesmí žádosti vyhovět. Naproti tomu jsou-li tyto podmínky dány, správní orgán má správní uvážení, zda žádosti vyhová. Soudní přezkum správního uvážení se v podstatě omezuje jen na to, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo zda je nezneužil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).*
 27. *NSS se shoduje se závěrem městského soudu, že nevyhovění žádosti o uznání úkonů učiněných ve prospěch účastníka jinou osobou než zástupcem dle § 34 odst. 4 správního řádu lze odůvodnit též tím, že zmocněnkyně soustavně zneužívá procesní práva. Obstrukční praktiky společnosti F. C. dobře zná též NSS, a to z vlastní rozhodovací činnosti (také ve spojitosti s dalšími osobami, např. Motoristickou vzájemnou pojišťovnou, družstvo, apod., všechny tyto osoby jsou propojeny v osobách P. a J. K., jejich věci pak před soudy vesměs zastupuje nynější zástupce stěžovatelky advokát Mgr. Václav Voříšek, respektive advokát Mgr. Jaroslav Topol; k příkladnému výčtu abuzivních a obstrukčních taktik ve správním řízení srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 12. 2017, č.j. 10 As 20/2017-49, č. 3684/2018 Sb. NSS, věc DopisOnline; rozsudek téhož senátu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39, č. 3836/2019 Sb. NSS, bod 37; nebo rozsudky ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 As 37/2017-31; ze dne 25. 4. 2019, č.j. 10 As 328/2018-32,*
- Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

bod 8, a mnohé další). Jak vysvětlil rozšířený senát ve věci 4 As 113/2018, bod 37, hlavním cílem obstrukční strategie těchto osob ve správním řízení je „zjevně zatížit správní orgán spoustou nadbytečných úkonů a následně „čekat“ na chybu správního orgánu“.

28. *Nedůvodnou shledal NSS i námitku, podle níž pokud chtěl žalovaný do rozhodnutí zahrnout skutečnosti známé mu z jeho úřední činnosti (zde skutečnost, že osoby spojené se zmocněnkyní používají v přestupkových řízeních nejružnější obstrukce), měl o tom stěžovatelku informovat a poskytnout jí prostor k vyjádření. Stěžovatelka v tomto odkazuje na rozsudek ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129. Jak však již NSS vysvětlil k podobné námitce v jiné věci spojené osobou Petra Kocourka, takovou povinnost má správní orgán pouze v případech, kdy by účastník řízení s ohledem na okolnosti dané věci zahrnutí takových skutečností do rozhodnutí správního orgánu nemohl rozumně předpokládat. Zjištění žalovaného zajisté nejsou a nemohou být pro zmocněnkyni stěžovatelky jakkoliv překvapivé, a to také s ohledem na již zmiňovanou sériovou účast zmocněnkyně v podobných řízeních a využívání nejroztodivnějších obstrukčních taktik (srov. rozsudek ze dne 29. 8. 2017, č. j. 8 As 142/2016-34, bod 28). Stěžovatelka tedy nebyla – prostřednictvím zmocněnkyně v řízení podle § 34 odst. 4 správního řádu – nijak zkrácena na procesních právech tím, že žalovaný uvedl informace, o nichž tak jako tak musela zmocněnkyně vědět (podobně rozsudek ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 As 106/2016-31, bod 11).*
29. *NSS k tomu dále opakuje, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně (zde magistrátu) a rozhodnutí odvolacího orgánu tvoří pro účely soudního přezkumu jeden celek (viz bod **Error! Reference source not found.** shora). Vedle zneužití práva ob stojí jako samostatný důvod zamítnutí žádosti též žalovaným nijak nezpochybněné úvahy magistrátu, dle něhož § 34 odst. 4 správního řádu nutno v první řadě aplikovat na situace, kdy zaniklo zastoupení účastníka řízení zmocněncem (opatrovníkem), zmocněnec přesto ještě učiní nějaký úkon a sám účastník o toto uznání požádá (viz rozhodnutí magistrátu, s. 2, předposlední odstavce; podobně rozsudek ze dne 1. 2. 2018, č. j. 1 As 127/2017-38; shodně bod 20 napadeného rozsudku městského soudu). Rozhodně tedy § 34 odst. 4 správního řádu neslouží k tomu, aby jím zmocněnec, který přes opakované pokusy správního orgánu neprokázal své zmocnění, toto procesní pochybení obcházel. Jak správně uvedl městský soud, uznání úkonu dle § 34 odst. 4 správního řádu nemá sloužit ke zhojení vadného postupu účastníků a jejich zmocněnců, kteří zjevně svým obstrukčním jednáním mají za cíl prodlužovat správní řízení a ztěžovat jeho průběh, aby v konečném důsledku dosáhli například promlčení přestupku. NSS proto považuje za zbytečné pouštět se do polemiky s úvahami stěžovatelky, kdy byla vlastně plná moc pro zmocněnkyni F. C. podepsána.*
30. *Neopodstatněná je námitka pozdního sdělení jména oprávněné úřední osoby. Žalobce tuto námitku vznesl až v žalobě a soud ji v souladu s právním názorem např. podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2014, č. j. 9 As 121/2014-33, vypořádává v tomto rozsudku; shodný závěr je i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 7 As 339/2018-37, nebo rozsudku zdejšího soudu ze dne 13. 3. 2018, č. j. 72 A 5/2017-30). Situace, že by ve věci vystupovala podjatá oprávněná úřední osoba a žalobci bylo znemožněno tuto okolnost namítat, vůbec nenastala.*
31. *Podle § 14 odst. 1 správního řádu každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

32. Podle § 14 odst. 2 správního řádu účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení.
33. Žalobce měl možnost podat námitku podjatosti po dobu pěti dnů. Soud v daném případě považuje tuto lhůtu za dostatečnou, žalobce v této lhůtě mohl námitku podat. Ostatně, žalobce námitku podjatosti odůvodnil jednoduše tím, že „oprávněná úřední osoba je proti zástupci žalobce zaujatá, což žalobce navrhoval provést analýzou všech rozhodnutí vydaných oprávněnou úřední osobou v případě, že se rozhodnutí týkalo osoby zastoupené F. C., s. r. o. Oprávněná úřední osoba se pozdním sdělením svého jména snažila žalobci znemožnit podání námitky podjatosti.“
34. Zdejší soud nepovažuje namítanou zaujatost za naplnění podmínky, že oprávněná úřední osoba má s ohledem na poměr k zástupci žalobce takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti. S ohledem na výsledek činnosti oprávněné úřední osoby, tj. napadené rozhodnutí, a její vyjádření k namítané podjatosti ve vyjádření k žalobě a replice, soud nehledal takový poměr k zástupci žalobce a takový zájem na výsledku řízení, který by vyvolal jakékoli pochybnosti o její nestrannosti.
35. Soud nezpochybňuje právo účastníka řízení vznést námitku podjatosti, neboť to náleží k podstatným zárukám objektivního a nestranného rozhodování jako součástí práva na spravedlivý proces. Účelem námitky podjatosti a jejího posouzení je zajištění práva na nestranné rozhodnutí, které je ústavně zaručeným právem jednotlivce (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).
36. Obecně platí, že není-li včasná a jednoznačně formulovaná námitka podjatosti předložena k rozhodnutí služebně nadřízenému úřední osoby, jedná se o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem s možným dopadem do zákonnosti rozhodnutí o věci samé. Na druhé straně právo zpochybnit nepodjatost oprávněných úředních osob není absolutní a podobně jako jiná práva podléhá jistým omezením, pokud jsou přiměřená. S ohledem na to je třeba sledovat i přiměřené naplňování dalších principů a účelů správního řízení, k nimž patří i zásada rychlosti a hospodárnosti či zásada neposkytnutí ochrany zneužití práva či jinak obstrukčnímu jednání. Proto nikoliv každá námitka podjatosti je bez dalšího způsobilá zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob a ve zcela výjimečných případech nikoliv každá námitka je dokonce způsobilá vyvolat postup podle § 14 odst. 2 (nyní odst. 3) správního řádu. Jak již uvedeno, každou námitku podjatosti vznesenou podle § 14 odst. 2 (resp. odst. 3) správního řádu je třeba vyhodnotit nikoliv pouze formálně, ale i obsahově (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018-83).
37. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. 3 As 15/2016-47, podle něhož dokonce i zjištění, že (meritorní) rozhodnutí vydala objektivně vyloučená osoba, nemusí automaticky vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, pokud k tomuto zjištění nepřistoupí další okolnosti svědčící o nezákonnosti správního rozhodnutí.

38. Žalobcem uváděný rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 30 A 197/2016 na posuzovaný případ nedopadá, žalobce se tam dozvěděl jméno oprávněné úřední osoby až doručením napadeného rozhodnutí, a nikoli předem.
39. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
40. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 30. dubna 2020

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně